

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto
v 11. uri popoldne ter stane z izrednimi prilagami
in s »Kafkopotom« ob novem letu vred po pošti pre-
miana ali v Gorici na dom pošiljana:
vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 . 60 3-30
četrt leta 3 . 40 1-70
Posamične številke stanejo 10 »in.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici
ev. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček
sak dan od 8. ure jutraj do 6. zvečer; ob nedeljah
in od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane na
očnine se ne oziramo.

Oglaš in poslanice se računijo po »petit-vrstah«
iskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka
vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostora
— Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta
— Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako od-
govornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. na levo v
Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12.
popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in
praznikih od 9. do 12. popoldne. Upravnništvo se
nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v
tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne
spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le
upravnistvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse
leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v
naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Šolski ulici,
Jellersitz v Nunski ulici in v Korenski ulici št. 22;
— v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu dola
Caserna.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Slovenska opera v Gorici.

Še pri gradbi »Trgovskega doma«
se ni mislilo na to, da smo Slovenci v
Gorici tako daleč, da utegnemo v do-
glednem času sami prirediti dramo in
opero.

Opera je v kulturnem življenju člo-
veka znak visoke stopinje. Opera, t. j.
združitev glasbe in poezije, je nastopila
še le takrat, ko so se že vsi predeli
umetnosti visoko razvili. Zato pač mo-
ramo pozdravljati prireditev opere »V
vodnjaku« po »Pevskem in glasbenem
društvu« dné 17. in 18. t. m. kot izraz
visokega kulturnega stremljenja med
nami goriškimi Slovenci. Radi prizna-
vamo, da ta prvi poskus ne more po-
dati posebne virtuoznosti. Po eni strani
nima »Pevsko in glasbeno društvo«
sploh v svojem načrtu gojitve drama-
tične glasbe in se tudi ni še na njo pri-
pravljalo in tako daleč razvilo, da bi
imelo posebno šolo za solopetje, ki je
predpogoj dramatičnemu petju. Zaradi
tega smatramo prireditev opere, katere
tudi ne da društvo kot tako, ampak le
pevski zbor, kot izraz vitalnosti društva
samega. To pa je ravno, kar nas mora
navdajati z veseljem in ponosom. Ozrimo
se le na kratko dobo desetletja nazaj,
pa moramo priznati, da pred desetimi
leti v Gorici in na Goriškem skoraj ni
bilo sledu pravega petja. Čitalnice, ki
so se bile ustanovile po letu 1860. naprej,
so prebile vse prvo dobo navdušenja,
in prvotno živahno življenje je povsod
poleglo.

Tako je bilo tudi pri nas na Go-
riškem splošno mrtvilo. Od časa Josipa
Kocjančiča, Avg. Lebana in Ant. Hri-
barja naprej na Goriškem o gojitvi petja
ne more biti prav govora. Uzrok, da je
društveno življenje in v njem tudi gojitev
petja propadalo, je pač ta, kakor povsod,
da je pojemala ona narodna navdušenost,
ki je bila vskipela okoli 70. leta za dobo
taborov in špecijslo ob nastopu dr.

Lavriča pri nas na Goriškem. Kakor je
bila ono dobo narodna navdušenost le
hipna in se ni organično izkoristila, tako
je tudi prvo slovensko društvo »Slavec«
na Goriškem, ustanovljeno po inicijativi
Josipa Kocjančiča po Antonu Hribarju,
naglo zaspalo. Imamo le še nastop okoli
200 goriških pevcev leta 1882., kar pa
ni izraz organične gojitve petja, marveč
se je s tem nastopom le hotelo manife-
stirati ob prihodu cesarjevem. Ne mo-
remo torej tega smatrati za kulturni
pojav, ampak le za manifestacijski.

Naša prva Čitalnica v Gorici je
ostala v ozkih mejah bralnega, zabav-
nega društva, in, kolikor se tiče gojitve
petja po Ant. Hribarju († 1887), se ima
zahvaliti dolgoletnemu pevovodji, ki se
je bil posvetil petju in, kolikor bilo
mogoče, s skromnimi močmi ga tudi
izvajal.

Z ustanovitvijo ljudske šole po
političnem društvu »Sloga« so stopili
goriški Slovenci prvič na pravo pot sa-
moosvojitve. In to, da se je v kratki
dobi od ustanovitve slovenske ljudske
šole razvil slovenski živelj tako, da se
je ustanovilo jeseni 1900. »Pevsko in
glasbeno društvo« po vzoru »Glasbene
matice« v Ljubljani, in da isto danes,
po šestih letih svojega obstoja, nastopa
z opero, to nam kaže krepkost sloven-
skega narodnega življenja v Gorici. To
nas mora navdajati s trdnim nado ko-
nečne zmage našega življa na Goriškem.

Prireditev opere potom »Pevskega
in glasbenega društva« ni hipna mani-
festacija, ni izraz prigodne navdušeno-
sti, marveč je plod večletnega, organič-
nega, šolskega dela.

Kakor podaja »Pevsko in glasbeno
društvo« plode svojega dela v lepih ve-
dijah koncertih, kakor to postaja pri-
stopno slovenskemu občinstvu, tako
rastejo tudi po celi naši deželi pevska
društva in tako se tudi vidno boljšajo
rezultati njih delovanja.

Ako nastopa »Pevsko in glasbeno
društvo« s prireditvijo opere, si je upalo

isto seči po najvišjem cilju. In ako je
prišlo društvo do tega cilja po organič-
nem šolskem delu in samopomoči, brez
vsake opore od zgoraj in od zunaj, po-
tem smemo smatrati ravno ta uspeh
kot dokaz, da smo Slovenci na Gori-
škem krepki dovolj, da se lotimo vsa-
kega dela in vsakega cilja in
da je od nas samih odvisno, kaj
dosežemo tudi ob najneugod-
niših političnih in socijalnih
razmerah, pod največjim pri-
tiškom tujega, nam sovraž-
nega življa.

Z veseljem in ponosom moramo
povdarjati tudi drug pojav. Kakor naš
slovenski živelj raste in se razvija na
vseh poljih sam po lastni moči, tako
opazujemo, da pri Italijanih v Gorici
manjka samorodne moči. Dasi imajo
le-ti v rokah mesto Gorico, ki predstavlja
v naši deželi tretjino ekonomične
moči; dasi imajo oni na razpolaganje
vsa sredstva za poln nacionalen raz-
voj, ne morejo pokazati skoraj na ni-
kakem polju organičnega narodnega
dela, kakor mi Slovenci v Gorici.

Smatrati nam je torej prireditev
opere v »Trgovskem domu« za izraz
naše moči. In zaradi tega tudi opravi-
čeno lahko pričakujemo od našega slo-
venskega občinstva v mestu in po de-
želi, da pokaže dne 17. in 18. t. m.
svojo zavednost ter veselje in
ponos nad vspelim kulturnim delom.

Naša pevska društva naj ne za-
mude poslati svojih zastopnikov, da sli-
šijo moč lepe pesmi, da se s tem vz-
buja hrepenenje in stremljenje po bolj-
šem in višjem.

Gautschev govor o volilni reformi

v poslanski zbornici 14. t. m.

Ministerski predsednik baron Gautsch
izjavlja najprvo, da so vsi govorniki pripozna-
vali potrebo volilne reforme in so odobraval
temeljno idejo vladne predloge. Odgovarjaje

na razne trditve tekom razprave je rekel baron
Gautsch, da se pred vsem očita vladi, da po-
vspejuje demagogijo. V resnici pa je politična
vzgoja mas najboljše bojno sredstvo proti de-
magogiji. Za tem ciljem stremi vlada. Posl.
Grabmayer je imenoval ministerskega pred-
sednika protektorja socijalistov in mu je očital,
da na vse načine podpira radikalne stranke.
Ta obtožba je v protislovju z očitanjem, ki se
izgovarja v isti sapi, da vlada ni še dala
splošne direktne volilne pravice in da ni dala
volilne pravice ženskam in vojakom v aktivni
službi. Govornik je hvaležen posl. Grabmayru,
da se je izrekel za volilno reformo na podlagi
splošne direktne, ali pravično stopnjevanje vo-
lilne pravice. Govornik obžaluje pa, da posl.
Grabmayer ni ob enem povedal, kako si misli
to pravično stopnjevanje volilno pravico! (Odo-
bravanje). Kar se tiče izjave posl. Silva Ta-
rouca za volilno reformo na podlagi zadružne
organizacije, ne vidi ministerski predsednik
za sedaj nobenega sredstva, da bi vse organi-
zacije zadobile zastopstvo v parlamentu in se
boji, da bi prišli do neke vrste zastopstva
stanov, v katerem bi prišli do izraza interesi
stanov, ne pa državna misel, kar bi postavilo
ustavo na bolj labilno podlago, nego, ako se
ista postavi na skupnost in jednotnost volilcev.
Ministerski predsednik se postavlja po robu
očitanju, češ, da volilna reforma zapira kon-
servativnim elementom vhod v parlament in
da odpira vrata radikalnim elementom. Le en
pogled na elemente s splošno volilno pravico
ogruje to trditev. Razdelitev volilnih okrožij
v vladni predlogi dokazuje, da radikalni ele-
menti niso udušili konservativnih. Od napo-
vedane spremembe ustave v smislu skrčenja
kompetence državnega zbora v narodnih stvar-
eh, se boji ministerski predsednik, da bi imel
narodni boj potem mesto enega mnogo torišč,
kjer bi bilo posredovanje težavneje, nego v
državnem zboru. Vladna predloga pomenja na-
sproti temu energičnejši in gotovejši izhod ustave,
kakor tudi veliko naravnejši razvoj v smislu
napredka, nego pa nevaren poskus vezanja
volilne pravice s stanovsko organizacijo in
istodobne spremembe ustave. Nasproti očitaniu,
da je bila volilna reforma predložena le v
interesu socijalnih demokratov, naglašja mini-

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

»Ali vas gospici nista povabili s seboj, da bi jima delali
družbo pri godbi?« vpraša Danglars Andreo.

»Žalibog ne, gospod,« odvrne Andrea in vzdihne še mnogo
značilnejše nego prej.

Danglars se takoj približa vratom in jih odpre.

Mladi dami sta sedeli obe na enem stolu pred pianom.
Igrali sta vsaka z jedno roko, vaja, ki sta si jo izmislili in o
kateri sta se izurili do velike popolnosti.

Gospica d' Armilly in Evgenija sta tvorili v okviru vrat
eno onih živih slik, ki so tako priljubljene v Nemčiji. Gospica
d' Armilly je bila jako lepa ali vsaj izvanredno prijetna. Bila
je majhna, plavalasa in vitka kakor vila; njeni lepi, nakodrani
lasje so ji padali na precej dolg vrat, kakoršnega daje večkrat
Perugin svojim devicam, in v njenih očeh je ležal izraz utrje-
nosti. Govorilo se je, da ima slabotne živce in umrje nekega
dne pojoča.

Monte Cristo se hitro in radovedno ozre v to žensko sobo.
Bilo je to prvič, da je videl gospico d' Armilly, o kateri je
slišal pripovedovati tako mnogo.

»Ah,« vpraša bankir svojo hčerko, »ali smo mi drugi iz-
ključeni?«

In pri teh besedah potisne v salon mladega moža ter
pripre vrata, tako da grof in baronica ne moreta videti ničesar,
dočim sledi bankir mlademu Cavalcantiju. Zdelo se je, da se
baronica nič ne meni za to.

Nekaj trenutkov pozneje sliši grof, kako poje Andrea
korziško pesem in ga spremlja pri tem glas piana.

Pri tej pesmi se grof nasmehe, pozabi na Andreo in se
spomni Benedetta, dočim hvali baronica veliko duševno moč
svojega moža, ki je izgubil še to jutro pri nekem milanskem
bankrotu tri-čto štiristo tisoč frankov.

Res je bila hvala zaslužena, kajti niti na baronovi zuna-
njosti, niti na njegovem vedenju ne opazi grof nobene izpre-
membe.

»Prav,« si misli Monte Cristo. »Pred jednim mesecem
se je s svojo izgubo še bahal, zdaj jo že skriva.«

»O milostiva,« pravi nato glasno, vaš soprog je na borzi
predobro doma. »Kar je na eni strani izgubil, to na drugi dva-
krat dobi.«

»Vidim, da tudi vi živite v splošni zmoti,« pravi gospa
Danglars.

»In kaj je ta zmoti?« pravi Monte Cristo.

»Ljudje mislijo, da bankir igra, dočim on ne stori tega
nikdar.«

»Ah, da, to je res, milostiva; spominjam se, da mi je
rekel gospod Debray... Toda oprostite, kje pa je Debray? Videl
ga nisem že tri ali štiri dni.«

»Tudi jaz ne,« odvrne baronica s čudnim izrazom. »Toda
svojega govora niste končali.«

»Katerega?«

»Rekli ste, da vam je gospod Debray nekaj rekel.«

»Ah, res je. Gospod Debray mi je rekel, da ste se vi
vdali demonu igre.«

»Vsekakor moram priznati, da sem imela nekaj časa ve-
selje za to, a zdaj me je minilo.«

»In tega nimate prav, milostiva. Moj Bog, kako nestalna
je sreča, in če bi bil jaz ženska in slučajno žena bankirjeva,

kakšno zaupanje bi imel jaz v srečo svojega soproga! Znano
vam je, da je človek pri špekulacijah prav tako lahko srečen
kakor nesrečen. Poskušal bi si ustanoviti svoje lastno premoženje,
in svojo korist bi izročil rokam, ki bi bile njemu neznane.«

Gospa Danglars močno zarudi.

»Čujte,« pravi Monte Cristo, prezrši navidezno to rude-
čico, »ali se ne govori o velikem dobičku, ki se je napravil
včeraj z aeapolskimi boni?«

»Jaz jih nimam,« pravi baronica živahno, »in jih nisem
nikdar imela. Toda pustiva ta predmet, ljubi grof, saj govoriva
kakor dva menična agenta. Govoriva raje o teh ubogih Ville-
fortovih, ki jih zdaj tako preganja nesreča.«

»Kakšna nesreča pa jih je zadeila?« vpraša Monte Cristo
čisto naivno.

»Saj vendar veste, da je umrl gospod marki de Saint-
Mérans tri ali štiri dni po svojem odhodu od doma in da so
izgubili gospo de Saint-Mérans tri ali štiri dni po njenem pri-
hodu.«

»Ah, to je res,« pravi Monte Cristo. »Slišal sem o tem,
toda, kakor pravi Claudio Hamletu, je to zakon narave. Njuni
očetje so umrli pred njima, in ta dva sta jih objokovala, in ta
dva morata umreti pred svojimi otroci, in ti ju objokujejo.«

»Toda to še ni vse.«

»To še ni vse?«

»Ne; znano vam je, da se je imela gospica Valentina
omožiti...«

»Z gospodom Francem d' Epinay... Ali se je razdrla ta
nameravana možitev?«

»Da, včeraj zjutraj je odpovedal Franc svojo besedo.«

»Ah, res? In ali je znan vzrok?«

»Ne.«

sterski predsednik, da uradniska vlada pred vsem zato nastopa za kako zakonodajno delo, ker je smatra za dobro in ker se nadeja, da doseže kake koristi v interesu države. Ministerski predsednik naglašja, da so vsi konservativni elementi državnega zbora pospeševali zakonodajno varstvo delavcev, ne da bi komu prihajalo na misel, da bi očital konservativcem, da so te postulate podpirali le zato, da bi prišli v tesneje stike s socijalnimi demokrati. Ministerski predsednik naglašja izrecno, da vlada nima nikakih zvez s socijalnodemokratsko stranko (Ironičen smeh). Smejte se, ali pa ne! Bolje bi bilo in dostojneje resnih politikov, ako bi to, kar trdijo, tudi utemeljili. Kdor pozna ministerskega predsednika, ve, da ni v nikakih zvezah s to stranko in da je velik prepad med njegovimi in med nazori te stranke. (Mejkljici). Nasproti očitaniu posl. Dzieduszyckiego, da volilna reforma predstavlja Nenemce kakor inferijorneje, se sklicuje ministerski predsednik na to, da volilna reforma, ki pomnožuje mandate slovanskih plemen, ne more pomenjati kričeke krivice za nemške narode. Kar se dostaja razmerja agrarnega prebivalstva nasproti volilni predlogi, je vlada po kolikor le možnem ločenju mest in dežele podala dokaz, da se je potrudila, da zagotovi državo vzdržujočim elementom kolikor le možno izdatno zastopstvo. Gledé števila mandatov bo vlada pripravljena podpirati pravičen kompromis. Preidši k izvajanjem posl. Pergelta, naglašja ministerski predsednik, da sprememba v številu mandatov med Nemci in Slovani ne izhaja od tega, da bi se dajalo prednost eni narodnosti, ampak je to po naravi vprašanje narodnega obkroženja. Ta sprememba tvori torej vprašanje principa, ki je združen z bitstvenimi koristmi za Nemce, kajti posestno stanje, določeno Nemcem v volilni predlogi, je zagotovljeno istim proti vsem političnim eventualnostim. (Mejkljici Vsenemcev). Sicer pa razdelitev mandatov ni še dovršeno dejstvo. Vlada bo rada pripravljena, da po možnosti ustreže opravičenim željam Nemcev. Na to je prešel ministerski predsednik k izvajanjem posl. Mengerja, ki je naglašjal potrebo narodnega sporazumljenja. Baron Gautsch je pripomnil, da se temu cilju morajo posvetiti vse sile in vlada stori vse možno, da gladi to za vso Avstrijo velevažno pot in da podpira misel, ki navdaja srce vsacega prijatelja domovine.

Ministerski predsednik je nadaljeval: Poleg bojazni, ki je ministerskemu predsedniku skoraj nerazumljiva, češ, kakor da bi bila katoliška cerkev v skoraj izključno katoliški državi kakor je Avstrija v nevarnosti, se je izrazilo tudi bojazen, da bo prihodnja zbornica dosednji zavezni politiki manje prijazna, nego je bila do doslej. Temu nasproti izjavlja ministerski predsednik, da korenini ta politika tako globoko v potrebi po miru med narodi in v skupnih interesih zavezni narodov, da se ni bati spremembe parlamentarnih razmer. Vrh tega ne bo v bodočem parlamentu nobene narodnojednotne večine, marveč le večina, sestavljena iz več skupin, ki ne to, naj si bo ista kakor si hoče, proti državni politiki in državnim interesom. Ministerski predsednik je

naglašjal, da če obstoja o potrebi volilne reforme sloga, če je zbornica prepričana, da se ni možno več povrniti k stari volilni pravici, če torej ne obstojajo več kvalitete, ampak le kvantitetne razlike, se ne bo več nikdo čutil močnega dovolj, da prevzame odgovornost, ako ta velika politična reforma izpade. (Pritrjevanje). Vlada bo v interesu nadvladanja še obstoječih težkoč držala strankam odprta vrata do kompromisov, v danih trenutkih nastopi eventualno sama s predlogami, ki bodo jemale ožir na izražene želje in bojazni strank (Mejkljici) in ki bodo pripravne, da na pravični podlagi izjednatijo razne zahteve. Do take posredovalne vloge se smatra vlada tim bolj poklicano, ker je mnogo ležeče na tem, da ne vzbudi v nobeni stranki britkega čustva, da se ista na ustvaritvi avstrijske volilne reforme ni zamogla aktivno udeležiti. Ministerski predsednik je tudi izključil bojazen, da se vsled volilne reforme država oslabi ter je pokazal nasprotni uspeh v drugih državah, izjavivši, da zamore pač, naslanjaje se na zgodovinsko izkustvo, zatrditi, da je doslej vsako razširjenje javnih pravic imelo za posledice povišanje samozvesti in moči narodov. Zato ne vidi strahov tozadevnih prerokovanj. V novi volilni reformi ne vidi nikakega oslabiljenja Avstrije, pač pa vidi milijone, ki so bili doslej nezadovoljni, in ki se odslej tim tesneje združijo z interesi domovine. (Pohvala).

Pred seboj vidim avstrijski parlament, na podlagi enake pravice na novo osnovan, oborožen proti viharjem bodočnosti, in zato zamorem mirno reči, da kdor glasuje za novo volilno reformo, ta glasuje za preosnovanje naših parlamentarnih ustanov. (Hrupni mejkljici posl. Steina, ki je bil ponovno pozvan na red. Živahna pohvala in ploskanje).

Rojaki!

Že leta 1876. se je osnoval v Zagorju ožji odbor z namenom nabirati prispevkov, da se postavi pesniku Miroslavu Vilharju primeren nagrobni spomenik. Ali takrat so bile pri nas tako žalostne razmere, da ni dosegel dotični odbor niti tako skromnega namena.

Nastali so boljši časi. Med zavednimi Notranjci se je rodila misel, postaviti svojemu velikemu rojaku boljši in javen spomenik na rodni njegovih kraških tleh, da se tako izkaže čast in hvaležnost za ves narod možu, ki je vse žrtvoval za probujo in prosveto svojega naroda. Ob preporodu naše narodne zavesti je on kot pesnik, skladatelj, časnikar, pisatelj in neumorni boritelj za pravice slovenskega naroda vsestransko toliko delal, kakor malokdo med Slovenci. Narodna zavednost Notranjske je plod njegovega rodoljubnega delovanja. Njegova pesniška dela žive še danes med nami. Kdo ne pozna njegovih ljubkih narodnih pesmi in pri-

kupljivih napevov? Komu ni znana »Po jezeru«, komu ne »Mila lunica«?

Minilo je skoraj 35 let, odkar krije hladna zemlja našega dičnega pesnika in letos bo tridesetletnica, odkar se je prvič rodila misel in se je pričelo nabirati za napravo spomenika »notranjskemu slavu«. Šelo sedaj se bo ta misel uresničila, in sicer v veliko širšem pomehu. Dosedanji odbor se je resno zavzel, da postavi v metropoli Notranjske — v Postojni — na lepem in prostornem trgu pred šolo Vilharju spomenik, napravljen po načrtih našega notranjskega rojaka, arhitekta gospoda Ivana Jagra. Bronasti kip v dvojni naravni velikosti je mojstrsko dovršil akademični kipar gosp. Alojzij Repič in ravnokar se je oddalo tudi vse klesarsko delo monumentalnega podstavka.

Vilharjev spomenik

bodi trajen znak narodne hvaležnosti vzornemu narodnemu boritelju in pesniku, zavednemu našemu narodu odsev čistega rodoljubja, naši mladini v izpodbujo k požrtvovalnemu in plodovitemu narodnemu delovanju in tujcem, ki neprestano prihajajo v našo svetovnoznano jamo in naš trg, bodi ta spomenik viden dokaz, kako visoko spoštuje in ceni slovenski narod svoje zaslužne može.

Da se odboru omogoči pravočasno izvršiti težavno nalogo, je treba še nekoliko narodne požrtvovalnosti. Vsi stroški spomenika so proračunjeni okroglo na 12.000 K, a odbor razpolaga dosedaj s pičlo polovico; ostanek bo treba še nabrati. V to svrhu so obračamo v prvi vrsti do tebe, zavedna Notranjska, obenem pa tudi do celokupnega slovenskega naroda s pozivom, da prispeva po svojih močeh. Cenjeno narodno žensstvo naj blagovoli pobirati prispevkov pri raznih zabavah, izletih in sestankih, slavna narodna društva naj prirejajo veselice, koncerte, plesse in zabave v prid skladu za Vilharjev spomenik, slavne občinske zastope in naše denarne zavode pa prosimo, da nas izvolijo pri našem rodoljubnem prizadetju podpirati s kolikor mogoče izdatnimi denarnimi prispevki.

Vsak, tudi najmanjši dar, hvaležno sprejme podpisani odbor, ki bo izkazoval vse prejete prispevke v slovenskih časopisih.

Odbor za napravo Vilharjevega spomenika

v Postojni, 4. marca 1904.

Josip Lavrenčič, predsednik,
Gregor Pikel, blagajnik.

DOPISI.

Iz Tolminskih učiteljskih krogov. — Zmčšnjava nad zmešnjava! Najprej so prihajala Kašcova pisma, s katerimi je pripravljala tla napadu na Vrtovec, potem nam je došlo tisto odprto pismo v podpis, s katerim smo hoteli osramotiti delavnega tovariša, a je padlo sramotenje na nas nazaj, pa še ni bilo konca homatijam. Sledila je disciplinarna preiskava, če je bil res pritisk za podpise dotičnih izjav. Vse je seveda reklo »ne«, ker je bil pri preiskavi enak strah kakor pri podpisovanju. Tudi tisti, ki so javno obžalovali, da so podpisali, in celo taki, ki so javno kazali pisma, s katerimi se jih je teroriziralo, so dali na zapisanje, da so »prostovoljno« podpisali. — Zdaj sklicuje Kašca na svojo pest in za predsednikovim hrbotom občni zbor, kjer ukaže učitelstvu, naj protestira proti dopisu v »Soči« štev. 18. Dopisnika ne bom zagovarjal; saj bi bilo res boljše, ko bi svet ne bil zvedel o našem početju. Pa pritrditi moram, da je dopisnik resnico pisal. Resnica je, da so različni tovariši kazali pisma, v katerih se jih na vse načine nagovarja k podpisu. Tudi je resnica, da se je en tovariš izrazil: »V obraz mi pljuni, tudi jaz sem podpisal«. To se je govorilo v javnem lokalu, v gostilni pri Kranjcu. Če bo učitelstvo res tako slepo, da bo drvilo za Kašcem čez drn in strn, prav! Potem pa priobčimo dotična imena in navedemo priče. Te bodo morale povedati resnico, da so v imenovanj gostilni mnogi učitelji obžalovali, ker so podpisali, in hudo zabavljali čez Kašco; saj so hoteli celo vso reč ustaviti in podpise preklicati, pa je Kašca rekel, da je prepozno, ker je že odposlal. — Gospodje tovariši! Kašca hoče po vsej sili, da se mora prati naše umazano perilo po časniki; dvomim, da nam bo v čast. Povejte rajši na občnem zboru, kdo je kriv, da se je učitelstvo vmešalo v ta prepir. Komu na korist? Učitelstvu najmanj! — Zanimivo je tudi, da tiska Kašca svoje fermane tam, kjer se je tiskalo že toliko grdih napadov na učiteljski stan. —

Najpametnejši sklep pri občnem zboru bi bil, da učitelstvo obžaluje, ker se je vmešalo v spor med Lasičem in Vrtovcem. Kaj nam je steril Vrtovec, da smo ga napadli? In kakšne so izredne zasluge Lasičeve za učitelstvo, da ga moramo mi braniti? Kdo je branil učitelstvo v raznih stiskah? — Branilo se je samo. Torej?!

Iz Tolmina, 15. marca. — Po »Gorici« so začeli nekako hvaliti tukajšnega c. kr. okr. šol. nadzornika Lasiča. Ko bi bil res vreden hvale, gotovo bi v Tolminu ne naraščalo splošno ogorčenje radi gnjilih razmer na ljudskih šolah, osobito na tukajšni petrazrednici. Pred par dnevi je neko pritožbo podpisalo tuk. županstvo, udje krajnega šol. sveta, in lahko trdim, vsi stariši, ki pošiljajo svojo deco na tukajšno šolo. Pritožba je naslovljena na Njegovo Jasnost, c. kr. namestnika v Trstu. Prosi se ga v pritožbi tozadevne odpomoči. —

(Dalje v prilogi.)

„Dobri Bog, kaj mi pravite, milostiva! In kako prenaša gospod Villefort vso to nesrečo?“

„Kakor vedno kot filozof.“

Ta hip se vrne Danglars.

„Kako?“ pravi baronica. „Vi ste pustili gospoda Cavalcantija samega s svojo hčerko?“

„In z gospico d' Armilly,“ pravi bankir. „Toda za kaj ga vendar smatrate?“

Nato se obrne k Monte Cristu.

„Krasen mladenič ta princ Cavalcanti, ali ni res, gospod grof?“ pravi. „Toda ali je pač princ?“

„Jaz ne jamčim za to,“ pravi Monte Cristo. „Njegov oče mi je bil predstavljen kot grof, torej bi bil grof. Toda zdi se, da se ne vleče posebno za ta naslov.“

„Zakaj?“ pravi bankir. „Vsakemu svoje! Če je princ, naj se tudi imenuje tako. Jaz nimam rad, če kdo zataji svoj rod.“

„O, vi ste popoln demokrat,“ pravi Monte Cristo smeje. „Toda pomislite,“ pravi baronica, „kako bi bilo neprijetno, če bi prišel slučajno gospod Morcerf in bi našel mladega gospoda v sobi svoje neveste, v katero sam ne sme stopiti nikdar?“

„Prav imate, da pravite slučajno,“ odvrne bankir, „kajti res ga je videti tako redkokrat, da je lahko reči, da ga nam vodi pred oči le še slučaj.“

„Toda če bi prišel zdaj in bi našel pri vaši hčerki mladega moža, ali bi ga to ne razdražilo?“

„Njega? O moj Bog, vi se motite. Gospod Albert nam ne izkazuje te časti, da bi bil na svojo nevesto ljubosumen; za kaj takega jo premalo ljubi. In pravzaprav, kaj pa je, če ga to razdraži ali ne?“

„Toda v kakršnem razmerju smo...“

„Da, v kakršnem razmerju smo. Ali veste, v kakšnem razmerju smo? Na balu pri svoji materi je plesal z Evgenijo enkrat, dočim je plesal Cavalcanti z njo trikrat, ne da bi bil on to opazil.“

„Gospod grof Albert Morcerf!“ naznani komornik.

Baronica se hitro dvigne, hoté obvestiti svojo hčerko, a Danglars jo zadrži.

„Pustite to,“ pravi.

Ona ga osuplo pogleda.

Monte Cristo se naredi, kakor da tega malega prizora ne vidi.

Albert vstopi. Bil je zelo lep in zdel se je jako vesel. Baronicu pozdravi prijazno, Danglarsa zaupno in grofa prisrčno.

„Dovolite, milostiva,“ pravi, „da vprašam, kako se počuti gospica Danglarsova.“

„Izvrstno, gospod,“ odvrne bankir živahno. „Zdaj se zabava v svojem malem salonu v družbi gospoda Cavalcantija z godbo.“

Albert ostane miren in ravnodušen; kljub temu je bil v srcu nekoliko užaljen, toda čutil je, da je uprt vanj pogled Monte Crista.

„Gospod Cavalcanti ima zelo lep tenor,“ pravi, „in gospica Danglars diven sopran, ne vstevši njenega igranja. To mora biti krasen koncert.“

„Da, da,“ pravi Danglars, „izborna soglašata.“

Zdi se, da Albert to neumno dvomnost presliši, a gospa Danglars zarudi.

„Tudi jaz,“ nadaljuje mladi mož, „sem muzikaličen; vsaj moji učitelji zatrjujejo to. Toda čudno: moj glas ni še nikdar soglašal s kakim drugim, in zlasti ne s sopranom.“

Danglars se nekoliko nasmehne, kakor da hoče reči: „Le jezi se, le!“

„Da,“ pravi, upaje, da doseže svoj namen, „tudi sta včeraj princ in moja hčerka žela splošno priznanje. Ali vas včeraj ni bilo tukaj, gospod Morcerf?“

„Kateri princ?“ vpraša Albert.

„Princ Cavalcanti,“ odvrne Danglars, daje mlademu možu dosledno ta naslov.

„Ah, oprostite,“ pravi Albert, „neznano mi je bilo, da je to princ. Torej princ Cavalcanti je pel včeraj z gospico

Evgenijo? To je moralo biti res divno, in iz srca mi je žal, da jih nisem slišal. Toda vašemu povabilu nisem mogel slediti, ker sem moral spremiti svojo mater k baronici Chateau-Renaud, pri kateri so peli Nemci.“

Nato zavlađa kratek molk.

„Toda,“ nadaljuje potem Morcerf brez vsake zadrege, „ali se smem gospici pokloniti?“

„O, poslušajte, poslušajte, prosim vas,“ pravi bankir, zadržuje mladega moža; „poslušajte to divno kavatino, ta, ta, ta, ti, ta, ti, ta, ta. To je krasno; takej bode končano... le sekundo še. Izborna. Bravo! Bravo! Bravissimo!“

In bankir prične divje ploskati.

„Res,“ pravi Albert, „tò je izborna.“ „Nemogoče je, da bi kdo razumel glasbo svoje domovine boljše nego princ Cavalcanti. Saj ste rekli princ, ali ni res? Sicer se ga pa, če bi to še ne bil, princem lahko naredi; v Italiji to ni težko. Toda da se vrneva k svojim oboževanja vrednim pevcema, vas prosim, da nam izkazuje neko veselje, gospod Danglars: prosite gospico Danglars in gospoda Cavalcantija, naj zapojeta še kako pesem, a ne povejte ji, da je prišel kak tujec. Nekaj nebeško sladkega je poslušati petje ali godbo nekoliko iz daljave, ne da bi nas videl pevec, in ne da bi ženirali pevca, ki se lahko popolnoma izroči instanci svojega ženija in razpoloženju svojega srca.“

To pot mladeničeva hladnokrvnost Danglarsa čisto zmede, da vzame Monte Crista na stran.

„Torej,“ mu pravi, „kaj menite o našem zaljubljenju?“

„Vraga, nekoliko hladen je, to se ne da tajiti. Toda kaj storiti, ko ste vezani?“

„Gotovo, to se pravi, da dam svojo hčerko možu, ki jo ljubi, in ne možu, ki mu ni nič do nje. Glejte, Morcerf je hladen kakor marmor, prevzetan kakor njegov oče; če bi bil vsaj bogat, če bi imel Cavalcantičjevo premoženje, potem bi še šlo za silo. Pri moji veri, svoje hčerke še nisem vprašal, toda če ima dober okus...“

Gospod c. kr. okr. šol. nadzornik Lasič najraje proučuje tuden, kako ozdraviti te razmere, ki vladajo na tukajšnji šoli, alitroče se pustiti nezasluzeno hvaliti in prati po „Gorici“. — Tolminci smo potrpežljivi, nekaj časa molčimo, a ki je kupica polna, vskipi. — To naj si zapomni g. Lasič.

Domače in razne novice.

K operi „V vodnjaku“. — Viljem Blodek, skladatelj opere „V vodnjaku“, je brez dvoma eden izmed najzanimivejših glasbenih tipov iz dobe, ko se je pričela češka glasba pod vodstvom Bedřiha Smetane ogibati vpliva različnih svetovnih mojstrov, posebno nemških, ter si pripravljati na podlagi čisto narodnih pesni in motivov nova, posebna pota. — Ta doba je in ostane morda za vedno najpomembnejša doba v zgodovini češke glasbe — da more se smelo reči, da dobe takega pomena nima noben drugi narod na svetu. V splošni zgodovini glasbe vsaj bi zaman iskali primere, ko bi se k umetnosti priglasila narodna pesem s tako silo in povdarkom, kakor ravno omenjeni dobi. — To priznavajo danes tudi najboljši nemški teoretiki.

Izvor te važne dobe je mojster Smetana, katerega je privedlo na to idejo stremljenje, vstvariti na temelju narodne pesni češko narodno opero. Plemenito stremjenje ženjalnega Smetane pa ni našlo splošnega soglasja, kot bi se moglo pričakovati: Eni so videli v tej ideji napredek, drugi nazadovanje, eni blagodejno revolucijo, drugi brutalno anarhijo, katera je napadla in hoče pokazati čisto glasbeno umetnost, in tako sta se stvarila dva tabora čeških glasbenih krogov, ki sta se med seboj obsovala. Smetanovci in protismetanovci! Bila je to zanimiva bitka, ki se je razvnela med obema taboroma ter trajala skoraj celih dvajset let. Bojevalo se je strastno na obeh straneh, in ubogi mojster Smetana je preživel mnogo grenkih trenutkov. Slednjič pa je vendar zmagal. Njegova zmaga je bila slavna, ali dolgo se ni radoval nad njo: umetniško trpljenje in življensko tveganje je vplivalo nanj tako, da ga je zadela usoda mnogih ženijev: znozel je in umrl v norišnici. —

Navdušen prištas in priznavatelj Smetanovih idej je bil Viljem Blodek, ki se mu je tudi najbolj približal. Noben tedanji češki skladatelj ni pokazal tako velikega porazumljenja napram Smetanovim idejam, kakor ravno ta glasbeni umetnik. Da, mogoče je celo trditi, da bi bil dosegel isto velikost, kot prvo omenjeni mojster, ako bi ne bil tako zgodaj umrl. —

Ne škodi, ako začrtamo malo biografijo tega umetnika: Blodek je bil rojen v Pragi 3. oktobra 1834. Glasbo je študiral na praškem konservatoriju ter je absolvirал kot virtuoz na flavto in glasovir; bil je mojster na obeh instrumentih. Flavto ga je učil tedanji profesor Eisler, glasovir pa Dreysschock. V letih 1853.—56. je živel v Lhyczu na Poljskem, na kar se je vrnil v Prago, kjer je postal l. 1860. profesor flavte in glasovirja na konservatoriju. — Kot skladatelj je napisal množino glasbenih del. Zložil je pesni, skladbe za glasovir, vokalne skladbe (posebno moške zборе), maše, uverture, opero „V studni“ (v vodnjaku) in komično opero „Židek“, katere pa ni dokončal; te opere ni končal iz tega enostavnega vzroka, ker je tudi on znozel ter umrl 1. maja 1874. v isti usodni hiši, kot deset let pozneje ženjalni Smetana.

Opera „V vodnjaku“ se je proizvajala prvič v Pragi l. 1867. ter dosegla velik uspeh. Uspeh je bil tako prodiran in opera je tako ugajala, da so se za proizvajanja pogajala celo največja nemška gledališča. Da, Blodkovo opero so igrali celo tam, kjer niso hoteli o Smetanovih operah niti slišati — neznano (ali znano) iz kakih razlogov.

Glasbeno cene te opere ni treba širje omenjati. Zadostuje, ako rečemo, da je to delo, bogato na metodičnih krasotah, ki mora ugajati vsakemu, najsi glasbeniku ali lajku, in katero do danes ni izgubilo ničesar na svoji krasoti in privlačnosti, o čemur se more vsakdo prepričati.

Gg. pevke in pevci „pevskega in glasbenega društva“ so naprošeni, da se zberejo v garderobni sobi točno ob 8. uri drevi in jutri večer. Vhod skozi glavna vrata iz Josip Verdijeve ulice čez dvorišče.

Umrli je na Livskih Ravneh 70 letni Josip Faletič po dolgi in mučni bolezni 16 let. Pokojnik je bil priljubljen in obče spoštovan mož, dlje časa občinski zastopnik in šolski

svetovalec. Pogreb je bil prav lep, znancev in prijateljev je bilo veliko pri pogrebu. Naj počiva v miru!

Vodja železniškega ministerstva dr. Wrba pride v ponedeljek 19. t. m. v jutro v Gorico. Spremljal ga bo tržaški namestnik, sekc. načelnik v železniškem ministerstvu in ravnatelj c. kr. državnih železnic v Trstu. V Gorici ga sprejme dvorni svetnik grof Attems. Minister se odpelje s posebnim vlakom z nove postaje na Blanci do Grahovega. Ogledal si bo dela v bukovskem predoru; proti večeru se vrne v Gorico ter odpotuje na Dunaj.

Mnogo lepega gradiva imamo s Tolminksega v rokah. Folagoma utegne priti vse na dan. Iz vsega pa je razvidno, da kar je čednega in poštenega, gre vse za Vrtovecem. Pogumno v boj proti nemoralni, terorizmu, demoralizaciji in korupciji, v boj kljub temu, da glasilo vrsenskega škofa take gnjile razmere zagovarja! Daleč proč iz okraja z izvestnimi postajami! Takih ne potrebuje tolminski okraj!

Vojaški nabor v Gorici. — Dne 14. tega meseca so prišli k naboru iz občin Št. Andrež, Ločnik, Bilje, Prvačina, Dornberg, Čepovan in Trebuša, skupaj 163. Potrjenih je: iz Št. Andreža v prvem razredu 4, v drugem 3; iz Ločnika v prvem 5, v drugem 2; iz Bilje v prvem 3, v drugem 1; iz Prvačine v prvem 4, v drugem 2, v tretjem 1; iz Dornberga v prvem 6, v drugem 1, v tretjem 1; iz Čepovana v prvem 5; iz Trebuše v prvem 1. Skupaj 39; izmed teh v stalno vojaško službo 23, 16 v nadom. reservo.

V četrtek so bili na naboru mladeniči iz raznih domačih občin in tujci, skupaj 36. Potrjenih je 5 domačinov, med temi 4 v stalno vojaško službo, 1 v nadomestno reservo, ter 3 tujci, vsi v stalno vojaško službo.

Hotel „pri zlatem jelenu“. — Vodstvo tega edinega meščanskega slovenskega hotela je prevzel g. Andrej Hočevar, ki je občinstvu znan že iz prejšnjih časov, ker je bil tu veliko let računski natakari.

Poskrbljeno je, da bo v hotelu in restavraciji dobra postrežba. Ako bi imel kdo kako pritožbo, naj jo takoj naznani, kajti vsakemu rojaku mora biti na tem, da bi to podjetje vendar enkrat vspevalo in se ohranilo naši narodni posesti.

Pri tej priliki moramo povedati, da se jako trudijo — Nemci, da bi dobili hotel v svojo last. Lastniki ga lahko prodajo z izdatnim dobičkom. Toda: ali bi ne bil naravnost narodni škandal, ako bi se to zgodilo? Slovenci napredujemo v Gorici zares prav lepo, da je veselje, — ali naj bomo brez meščanskega hotela, brez boljše restavracije, kjer se lahko shajamo, kjer smo na svojem, kjer imamo lahko koncerte, zabave itd. po svoji volji — in ne odvisni od tujcev? Saj ni dolgo temu, ko nismo mogli prirediti v mestu niti pevske veselice, ne Silvestrovega večera, ker nismo imeli svojega hotela, svoje večje restavracije. — Ali naj se zopet vrnemo v tiste čase, da bodo v tako lepih prostorih gospodovali — Nemci? Ako ostane pri sedanjih brezbriznosti slovenskega občinstva, potem lastnikom ne preostane drugega nego da hotel prodajo! Odgovornost za ta škandal pade na tiste rojake, ki polnijo celo nemške in laške restavracije, se potikajo celo po beznicah, — le v odločno slovenski restavraciji se ne počutijo dobro. Mi dobro poznamo celo to vrsto rojakov, ki v tem pogledu vsak dan grešijo proti interesom goriških Slovencev, — in ako pride do prodaje v nemške roke —; takrat bomo nje dolžili, da je prišlo do tolike zgube v narodni posesti. Lastniki pridejo do svojega denarja, za to lahko jamčimo, ali kako naj slovenska javnost opraviči ono brezbriznost, ki bi utegnili siliti lastnike, da se rešijo te posesti? Da, naravnost škandal je, kako naši ljudje polnijo nemške in laške lokale ter zanemarjajo tako lepe prostore, kakor je hotel „pri zlatem jelenu“. — Vsi izgovori, ki bi jih kdo navajal v svoje opravičevanje, so ničevi!

Zdaj ko je prevzel vodstvo domačin g. Hočevar, je odpadel za mnoge vsaj navidezni razlog, — in zato pričakujemo, da se v teh lepih prostorih razvije kmalu prav živahno življenje. — Prav mnoge rojake pa opominjamo na prislovice: »Roka roko pere!« ali: »Kakor ti meni, tako jaz tebi.« Od premnogih strani, dan za dnem, prihajajo ljudje z zahtevami, prošnjami itd. k onim, ki gledajo in vidijo prej ožigosano brezbriznost, — ali jim bo mogoče zameriti, ako začnejo vračati z jednako mero?!

V interesu naše narodne stvari zatorej priporočamo, da se začne pri jelenju prav živahno razvijati naša narodna družba! Ohranimo hotel slovenski narodni posesti!

Zapisali smo te besede in pričakujemo, da jih klerikalci izkoristijo po svoji zlobni navadi. Morda bo i to kaj koristilo.

Slovesno ustoličenje nadškofa in kneza dr. Sedeja bo 25. t. m. V škofa ga posveti dr. L. Mayer, škof in c. kr. pridvorni župnik na Dunaju, njegov osebni prijatelj. Prisostvovala bosta tržaški in ljubljanski škof.

Imenovanje. — Carinski oficijali Jakob Kocijančič, Viktor Borghes, Josip Černe, Anton Costre in Eligij Cavagna so imenovani za višje carinske oficijale v IX. činovnem razredu.

Živnostenska banka na Dunaju. — Šefu eskontnega oddelka dunajske filialke Živnostenske banke g. Bogumilu Novaku je upravni svet podelil prokuro. Personal te filialke obstoji sedaj iz ravnatelja, njegovega namestnika, 5 prokuristov, 92 uradnikov in 19 slug.

Kako sleparsko lovi „Primorski list“ naročnike. M. Turnar v Trzinu na Kranjskem je poslal v jan. t. l. 3 K 20 v naročnine za „Primorca“ v Gorico. Po pomoti je napisal pa „Primorski list“ namesto „Primorec“; (Ti dve imeni se med ljudstvom pogosto zamenjavata!) ali zapisal je pod naslov: Gosposka ulica št. 7. No, kljub temu oznaku in svoti je bil „Primorski list“ opravičen sprejeti denar (in v tem oziru popravljamo svojo prvotno notico), ker je bilo pač zapisano „Primorski list“ — toda M. Turnar je pisal upravi „Prim. lista“ takoj, da se je zmotil, da naj oddajo denar upravi „Primorca“ in je vrnil „Primorski list“. Od takrat naprej pa ni bil ta list več opravičen držati denar pri sebi — ali držal ga je, in šele sedaj pravijo, da ga vrnejo! Po stari farski navadi zmerjajo sedaj Turnarja, da je zarukan liberalce — če bi bil obdržal njihovo cunjo, bi bil pa veren kristjan! — Bog ve, če bi bili vrnili tiste denarje, ako bi jih ne bili javno podrezali?!

Razpis konkurza za ustanovo za mornarsko invalido V. grofa Reichenbach-Lessonitz. — Pomorsko okr. poveljstvo v Trstu razpisuje ta konkurz za ustanovo 100 K od 1. jan. 1906. nadalje. Pravico imajo na to ustanovo invalidi iz pomorske bitke pri Helgolandu dne 9. maja 1864. in udove in sirote v bitki padlih. Če bi ne bilo invalidov iz te bitke, se podeli ustanova drugim iz poznejših pomorskih bitk.

Prošnje je ulagati do 9. aprila 1906. na c. kr. pomorsko okr. poveljstvo v Trstu. Prošnji mora biti pridržano tudi dokazilo, da je prošilec potreben podpore, katero napravi županstvo.

„Slovensko bralno in godporno društvo v Gorici“ vabi na letni občni zbor, ki bo v nedeljo dne 25. marca 1906. ob 2. uri popol. v društvenih prostorih z naslednjim dnevnim redom: 1. Letno poročilo odbora. 2. Račun za leto 1905. 3. Proračun za leto 1906. 4. Morebitni predlogi. 5. Volitev predsednika, 10 odbornikov, 3 namestnikov, 3 pregledovalcev računov in 5 razsodnikov.

Kolesarsko društvo „Gorica“ naznanja, da se je na zadnjem rednem občnem zboru, kateri se je vršil 10. t. m., izvolil sledeči odbor: Rudolf Draufvka, predsednik, Albin Jeretič, podpredsednik, Dr. Janc, blagajnik, Dragotin Gilévert, nam. tajnika, Josip Kerševani, blagajnik, Elija Čuk, nam. blagajnika, Anton Pezdič, rednik, Ig. Saunig, podrednik, Dr. Levpušek in J. Kopač pregledovalcema računov. — Častnim članom je bil izvoljen dr. Breclj, zdravnik v Gorici.

Vodne moči v planinskih deželah. — Železniško ministerstvo je bilo določilo konferenco, na kateri se ima razpravljati o uporabi vodnih moči v planinskih deželah v industrijske svrhe. Doslej sta bili dve taki konferenci. V prihodnji konferenci, ki bo v kratkem, predloži hidrografični urad načrt za sestavo katastra vodnih moči.

Promet na Vipavski železnici. — Meseca januarja t. l. se je peljalo po Vipavski železnici 8200 oseb, blaga za 3900 ton., dohodkov 15.200 K.

Ob tej priliki moramo z nova povdarjati potrebo, da bi se ob nedeljah in praznikih uvedel vlak, ki bi šel za večernim nekaj ur kasneje iz Ajdovščine, da bi mogli tako meščani in drugi napravljati izlete v lepo Vipavsko dolino, kar je pri sedanjem voznem redu nemogoče. Brez dvoma bi se to izplačalo. Merodajni faktorji, ganite se!

Obnemagel je na poti od Predela do Ralja zaradi slabe snežene poti in ker je bilo 12. t. m. sploh strašno vreme, Andrej Čebokli iz županstva Sedlo. Vojaki so ga prinesli v spodnjo trdnjavo.

„Mi son tedesco“. — Tukajšnji „Gazzettino“ pripoveduje, kako je neki Lah v Trzinu hrulil drugega Laha s „porco de Italian“ ter ponosno vskliknil: Mi son tedesco! — Pred kratkim pa je pripovedoval „Corriere“, kako so pri Gradisu ob Soči s težavo spravili iz nekega kmeta odgovor na vprašanje: kaj da je po narodnosti. Pričakovali so, da poreče: Italian ali furlan — pa je rekel: io soi todesk.

Verzegnassi, kje si s svojo laško kulturo? Tukaj zapleši ž njo!

Nemci napadali. — Ko se je vračal pred par dnevi zvečer okoli 8½, v ulici Luigia neki Andrej Vida domov, mu je prišla nasproti družba 6 Nemcev, ki so ga napadli, ko je nekaj reagiral na njihovo izzivanje. Neki Nemec ga je ranil z nožem na desni strani, k sreči ne nevarno. Vida je šel v bolnišnico k usmiljenim bratom zdraviti se.

Škrlatca. — Ker se je pojavilo več slučajev škrlatice v Gorici, je zdravstvena oblast ukazala zapreti šolo pri Uršulinkah ter otroška vrta v Edlingovem prehodu in ob Kornu.

Zborovanje industrijalcev. — Odsek Gorica zveze avstrijskih industrijalcev bode imel dne 1. aprila t. l. svoje zborovanje v Sežani.

Izpred sodnije. — Al. Pohar, 56 let star, in njegov sin Marij sta se zoperstavljala občinskemu redarjem v Krmini. Prvi je obsojen na 3 mesece, drugi na 6 mesecev v ječo s postom vsak mesec.

Dominik Terpin, 24 let star, iz Krmina, je v prepiru ranil v prsi Iv. Mužina iz Krmina. Terpin je obsojen na 8 mesecev ječe z dvema postoma in odškodnine mora plačati Terpinu 456 K.

Novo čepice dobijo avstrijski vojaki. Teh tale bodo po 138 g. Po tilniku bode imele robec, s katerim se bodo vojaki branili vročine, v čepici je tudi priprava za zračenje glave.

Zapril so ponočno tico Pavlo Saksido. Doma je buje iz Bukovice.

Odpri leknari. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici leknari Gironcoli — Gliubich. Istotako na praznik v ponedeljek.

Ponočna služba v lekarnah. — V času od 18. do 25. t. m. bo ponočna služba v lekarnah Gironcoli-Gliubich.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — V seji 13. t. m. je govoril o volilni reformi koroški poslanec Lemisch, ki se je izjavil za pluralno volilno pravico. Glede volilne dolžnosti je treba stati na stališču: „Nikake volilne dolžnosti brez zavarovalnega paragrafa! Razdelitev volilnih okrožij odgovarja dejanskim razmeram.“ Očitavanja Slovencev proti Nemcem radi razdelitve volilnih okrožij na Koroškem so neopravičena. Dejansko je razdelitev volilnih okrožij proti Nemcem. (!) Z ozirom na odnose proti Slovincem je dejal govornik: Mi nečemo vzeti Slovincem njihove narodnosti. Mi hočemo, da hodi slovenska mladina v nemške šole, in se vzgaja z nemškimi davki in nemško kulturo, da se lažje preživlja. To hočejo Slovenci sami. Vprašanje volilne reforme je treba razpravljati s skupno nemškega stališča. Alpske dežele bodo tudi v tem vprašanju stale v nemških vrstah.

Posl. Bennati je izjavil, da je vlada v Istri s razdelitvijo volilnih okrožij, ki dajajo prednost Slovincem, storila Lahom največo krivico. Tako postopanje ni opravičeno ni po davčni sili ni po kulturnih razmerah. Govornik je, navedši statistične podatke, prišel do zaključka, da bi morala dobiti Istra šest mandatorov. Vlada ni jemala v ozir italijanskega posestnega stanja. Krivica, storjena Lahom, je take tendencioznosti, da se morajo Lahi dvigniti proti temu nezasišlanemu novemu nasilju. Mi zaupamo, da bo zbornica vpoštevala naše zakonite aspiracije ter da ugodí našim zahtevam, sicer bomo mi glasovali proti predlogi, ki ima edini namen, da zatre v naši deželi italijanstvo, česar pa nikdar ne dopustimo.

Posl. Pergelt je naglašal, da po novi volilni reformi Slovani izpodrinejo Nemce, ki so bili doslej najmočnejša večina, in ki so vsled tega zamogli ščititi svoje pravice. Slovani v svoji celokupnosti bodo v bodoče odločevali v vseh narodnih stvareh. Nemci ne zahtevajo nadvladja, ne žele zatiranja nobene druge narodnosti, toda Nemci se ne puste odrediti iz svojega dosedanjega položaja. Od rešitve vprašanja, kako da se v novem parlamentu uravna razmerje sil nasproti Slovanom, bo odvisno, kako stališče da zavzamejo Nemci nasproti predlogi. Želeti bi bilo, da pride do narodnostnega sporazumljenja na Češkem in to je tudi možno, ako to Čehi resno žele.

Posl. Menger je tudi obžaloval, da se premakne razmerje sil na škodo Nemcem, a se nadeja, da postane istim po previdnosti Čehov možno glasovati za predlogo. Posl. Glabinski je zastopal znano stališče poljskega kluba. Posl. Straucher je zahteval, naj se Zidom zavaruje primerno parlamentarno zastopstvo.

Posl. Kramar je izjavil, da bo ljudski parlament dovoljeval državne potrebe in

da ne bo nikdar podpiral druge razun politike miru. Pravična volilna reforma je temeljni pogoj za ustavno politično življenje. Čehi so za pravično pomirjenje. Živeti hočejo v miru z drugimi narodi, nikdar pa ne dopuste, da bi se z njimi postopalo krivično, da bi se jih smatralo kakor manj vreden narod. Nobena sila ne more več zadrževati volilne reforme. Pravice ni možno premagati in ista pomenja pri Čehih obrambo in zaupanje. — Poslanec Abrahamovič je izrazil svoje obžalovanje nad nezasišljenimi izjavami ministrskega predsednika nasproti Poljakom, ki so se vedno potegovali za državne potrebe, ne iz dobičkarije, ampak iz ljubezni do cesarja in v interesu Avstrije. — Posl. Lecher je predložil o volilni reformi najtopleje priporočal. — Posl. Gerényi je govoril proti predlogi ter se je odločno izjavil za poslovniki. — Posl. Ivčević je pozdravil predlogo. Z dalmatinskega stališča se govornik ne more pritožiti, pač pa mora z obče slovanskega stališča prigovarjati proti temu, da se daje prednost kulturni in davčni moči. Govornik je protestiral proti laškimi zahtevam v Primorju in proti pomnožitvi laških mandatov v tej kronovini, ne prigovarja pa tej pomnožitvi, ako se pomnože tudi slovanski mandati. Govornik je zagovarjal zakonodajo in upravo decentralizacijo državnoborskih poslov ter reformo poslovnika.

Mej došlimi spisi je interpelacija poslanca Kaftana in covaršev do voditelja železnice ministerstva glede težav v konstrukciji predorov pri Bukovem in v Karavanah. Interpelantje pravijo, da se je zbornica že lani bavila s prekoračenji kreditov, ki so dospeli že do 100 milijonov kron, na gradnji druge železniške zveze s Trstom. Sedaj prinašajo listi zopet vesti, da so nastale nove težave v konstrukciji predorov. Vsled tega se je bati zopet prekoračenja zadnjih dovoljenih kreditov. Interpelantje vprašujejo, da-li so rešene vesti resnične in zahtevajo, naj voditelj železnice ministerstva da čim prej izperno poročilo o dovršenih delih na gradnji druge železniške zveze s Trstom in časa, kdaj je pričakovati otyoritve, izlasti črt Celovec-Beljak-Jesenice-Gorica-Trst.

Debat o volilni reformi se je nadaljevala včeraj. Govorilo je več govornikov.

Izid tržaških mestnih volitev v IV. razredu. — Od 2500 vpisanih volilcev v tem razredu jih je glasovalo 1480.

Mestnimi zastopniki so bili izvoljeni nastopni kandidati „Patrie“: dr. Daurant Hektor s 1752 glasovi (nov), Berlam Rudigier s 1745 glasovi (doslej) izvoljen v I. razredu Baschiera Rudolf s 1733 glasovi (1998), Lucatelli Karmel s 1730 glasovi (nov), Zanuttig Jakob s 1730 glasovi (1991), Comel Herman s 1726 glasovi (1984), dr. Sandrinelli pl. S. s 1721 glasovi (2041), dr. Mrach Karol s 1718 glasovi (nov), Cumar Jakob s 1701 glasovi (1952), Bernardino Lorenc s 1695 glasovi (1986), dr. Spadoni Ernest s 1691 glasovi (1819), dr. Venezian Feliks s 1479 glasovi (1736).

Ako primerjamo udeležbo na obeh prejšnjih mestnih volitvah leta 1900. in 1903., dobimo nastopne številke: volilcev v IV. razredu 1906. 2511, 1903. 2631, 1900. 1997; oddanih glasov 1906. 1840, 1903. 2180, 1900. 1064; volilna udeležba v odstotkih 73-28%, 82-85%, 53-28%.

Iz teh števk je razvidno, da je bila letos v kljub vsem pozivom gospodujoče stranke udeležba precej manjša nego zadnjič, in simptomatično je, da je vodja stranke, dr. Venezian, dobil najmanj glasov, okoli 300 manj, nego dr. Daurant, ki jih je dobil največ in še vedno preko 200 manj, nego dr. Spadoni, ki je Venezianu po številu glasov najbližji.

Volitve v III. razredu v Trstu. V četrtek so prišle volitve v III. razredu. Že na vse zgodaj je došlo mnogo volilcev; opoludne so bile stopnice v magistratni palači polne volilcev, ki so čakali, da oddajo svoje glasove. Od 8. do 9. ure popoldne je glasovalo 210 volilcev; do popoldne jih je glasovalo 1234, po 3. ure popoldne 1720; do 4. ure popoldne, ko je bila volitev prekinjena, je glasovalo 2062 volilcev.

V tretjem razredu je tudi zmagala „Patria“. Volilcev 3180, kandidati „Patrie“ so dobili 1530 glasov, „popolari“ 1000, socialisti 450.

Ljubljanski grad. — Kakor znano, je ljubljanska občina kupila lansko leto grad nad mestom od državnega erarja. Ljubljanski župan je sedaj ljubljanskemu mestnemu svetu predložil poročilo, kaj naj bi se zgodilo z gradom. V prvi vrsti naj se izpelje električna železnica, ki bi veljala kakih 200.000 K. Na gradu naj se potem ustanovi ljubljanski mestni muzej, slovanski narodopisni in obrtni muzej. Dalje naj se položi temelj umetniški slikarski galeriji v zvezi z galerijo slavnih in zaslužnih slovenskih mož, naj se ustanovi mestna knjižnica in preskrbe prostori za mestni arhiv. Nadalje naj bi se napravili umetniški ateljeji za slovenske umetnike, v stolpu pa naj bi se ev. ustanovila zvezdarna.

Papežev ukor. — Podpredsednik ogrske katoliške ljudske stranke, prelat J. Molnar, ki je povodom razpusta ogrskega državnega zbora služil v budimpeštanski baziliki črno mašo, je dobil baje vsled posredovanja dunajske nuncijature od papeža oster ukor. V ukoru opozarja papež, da se duhovniki morajo izogibati vsaki politični demonstraciji. Molnar je odgovoril nunciju, da se nima pravice vmešavati v ogrske politične zadeve. Ta odgovor je napravil na Dunaju in v Rimu najmučnejši vtisk.

Splošni shod avstrijskih židovskih mojstrov se bo vršil dne 18. t. m. v ljudski dvorani dunajskega magistrata.

Nesreča na morju. — Parobrod „Eretonia“, ki je dospel 14. t. m. v Boston, je sporečil tam, da se je dne 11. t. m. potopil parobrod „British King“. Od 56 ljudi je rešenih samo 28.

Viharji na Angleškem. — Zadnje dni, okoli 14. t. m., je strašna nevihta razsajala po raznih krajih Angleške. Na morskih obalah se je polomilo več ladij, mnogo ljudi je poginilo. V več mestih je porušeni obilo zgradb. Tudi v severnem morju so trpele mnoge ladje veliko škodo.

Zaklala moža. — V Budimpešti je skočila žena 39-letnega privatnega uradnika P. Biellokursa iz ljubosumnosti na moža z nožem ter ga zaklala. Potem je ranila še sebe z nožem.

Zapuščina beračice. — Iz Rovinja naznajo, da je umrla tam beračica Malosa, ki je zapustila 15.000 K, kar je vsakega presenetilo. V svoji oporoki je postavila za dediče one dobre ljudi, ki so jej pomagali v boleznih, zapustila jim je 14.800 K, dvema svojima bratoma pa po 100 K vsakemu.

Potovanje eskadre po sredozemskem morju. — V soboto v jutro je odplula iz puljske luke eskadra c. kr. mornarice na dvamesečno potovanje po sredozemskem morju.

Narodnost v Italiji. — Italija ima med 35 milijoni prebivalcev okoli 300.000 podanikov, ki niso italijanske narodnosti. Od teh je 100.000 Francozov v Piemontu, 100.000 Albancev, 38.000 Grkov, 40.000 Slovencev na Beneškem, 12.000 Nemcev med švicarskima kantonoma Wallis in Tenis, 5000 Hrvatov v nekdanjem napolitanskem kraljestvu in 15.000 pripadnikov drugih narodnosti.

Shod poštarjev se je vršil dne 5. t. m. na Dunaju. Deputacija zbranih je šla k vodji trgovskega ministerstva grofu Auerspergu. Ta je kazal na slabo finančno stanje države in izrazil misel, da baš to sedaj ne pripušča zvišanja plač: želi, da postarji ne zahtevajo preveč naenkrat. Nadpoštar Buhl je izjavil, da morajo sedanji načelniki poštarskih zvez odločiti svoja mesta, če se jih opetno odbije. Če se zgodi to, pride na krmilo radikalno krilo, ki propagira pasivno rezistenco.

Na Francoskem se ponavljajo izgrede pri inventarizaciji, ker je ljudstvo nahujskano. V St. Ane de Auray se je izbralo več stotin oboroženih kmetov, s škofom na čelu. Komisarjem seveda ni ostalo drugega nego oditi. V La Chapelle-Janson v Bretaniji so napadli kmetje neki vojaški oddelek, neneč, da je prišel tje radi inventarizacije. Uvedena je preiskava in v posledico bo zaprtih nekaj oseb, žrtev klerikalnega hujskanja.

Iz vojašnice skočil. — V Trstu je skočil v četrtek pop. iz drugega nadstropja vojašnice na Campo Marzio vojak Frankovič. Težko ranjenega so prenesli v vojaško bolnišnico.

Velika nesreča v Courrieresu na Francoskem. — V rudnikih se vedno gori. Pariški gasilci pomagajo spravljati mlčice iz jam. To postaja tem težavnejše, čim bolj se mostvo približuje kraju, kjer je požar. V jamah in njihovi okolici je grozen mrliški smrad. Prefekt je ukazal, naj se mlčice pokoplje tekom ene ure. V jami III. so našli 300 mrličev. — Iz Lensa poročajo, da se štrajkovsko gibanje med rudarji departementa Nord in Pas de Calais razširja in da utegne postati splošno. Te dni je v treh rudnikih štrajkalo 4000 rudarjev. Delavci zahtevajo povišanje premij od 30 do 40 % in kontrolo plačilnih knjižic po sindikatu. — Kongres rudarjev, ki se je prvotno imel vršiti dne 8. aprila, je že pričel.

Proti rudniškemu ravnateljstvu je prišla preiskava. Vseh žrtev je 1095. — Sindikat posestnikov premogokopov v Berlinu je daroval 100.000 mark. Darovi prihajajo z raznih strani.

Papež razpusti svoje „nobeigardo“? — Papež meni, da je garda odveč, ker ni več posvetni vladar. To gardo sestavljajo plemiči-bogataši, ki dobivajo za „svojo službo“ mesečno 300 lir. Papežev blaginjak zahteva, da se gardisti odpovedo tej mesečni nagradi in da obvladajo svojo službo brezplačno, ali naj pa prepustijo svoja mesta takim plemičem, ki bodo zastopali služili v gardi. Ako se taki ne prijavijo, bo garda razpuščena.

Nova francoska vlada. — Novi ministerski predsednik Sarrien je prečital zbornici program svoje vlade. V tem se poudarja, da si je ministerstvo v svesti težav in dolžnostij v sedanjem položaju. Med drugim omenja, da glede cerkvenega inventiranja ne misli nikdo takniti se svobode verskega naziranja in vere. Ločitev cerkve od države se izvede v liberalnem duhu. Vlada ne bo trpela nikakih protivojaških izjav. — Klerikali so že napovedovali preobrat v francoski politiki, ali kakor se vidi, so napačno računali, kajti sedanje ministerstvo je radikalnejše od prejšnjega! Kaj to pomeni, vedo tudi klerikali prav dobro.

Zastupljeno mašno vino. — Predsednik republike Venezuele je skušal z mašnim vinom zastupiti škofa Castro. Poslužil se je zločincev v črni suknji. Uzrok: škof je izdal encikliko, naj duhovščina moralnejše živi.

Iz škofovih zavodov v Št. Vidu pri Ljubljani so zapodili dva duhovnika-profesorja, jeden je šel na Dunaj, drugi za kaplana, ker so se godile v zavodih reči, kakoršne se godijo v vsakem „katoliškem“ zavodu. Ubogi otroci, komu so izročeni!

Književnost.

Grof Monte Cristo. — Roman. Napisal Alexander Dumas. Poslovenil J. H. — n. V naši tiskarni so izšli v „Svetovni knjižnici“ trije deli tega slovečega romana, ostali izidejo kasneje. Dobiva se v naši knjigarni ter stane broširano K 4, s poštnino K 4-30; elegantno vezano K 6; po pošti 30 v več.

Pozor! Samo Tempeljev in Styria-vrelec sta postavno zavarovana kisl studenca! Vse druge izdelke, kateri ne nosijo znamenja „Tempeljev-vrelec ali „Styria-vrelec“ ter se nahajajo kot ponarejeni v trgovinah, naj se ne sprejema.

Oskrbiništvo Rogaških vrelec.

Kako se ženski svet zanima za novosti!

Draga prijateljica!

Čitala sem pred dobrimi osmimi dnevi v čemem francoskem listu različne stvari, kar bi tudi Tebe gotovo zanimalo. Škoda, da Ti vsega iz tega svetovnega lista ne morem opisati ter bi rada videla, da me posetiš, kajti o novostih bodeš veliko bogatejša, to sem jaz danes uvidela ko prebiram moderne časopise vseh vrst.

Ker se zanimam za posvetne novosti, sem čitala med drugim tudi v „Soči“, da se dobi v novi trgovini v „Trgovskem domu“ pri trvdki **PRECRAD & ČERNETIČ** v Gorici tudi „Poplin“, katerega bi si tako rada nabavila za pomladno obleko. Prosim Te, draga Pepca, stopi tja ter naroči na moj naslov in moje ime „Poplina“ za eno obleko in sicer prilično iz teh barv: „Tulipe“ (to je bolj temno vijolčno), „Gobelin bleu“ (srednje modre barve), „Taupe“ (to je neka krasna vrsta rujavkastih barv) francoskinje imenujejo „Kaki“. Meni je pač vsejedno ali je ta ali ona barva samo da bo tkanina „Poplin“.

Draga Pepca! Veselilo me bode če si tudi Ti omisliš tako „Poplin“ obleko, kajti če prideve skupaj v Gradež, me bode veselilo Te pozdraviti v moderni obleki.

Pozabila sem še omeniti, da mi naročiš celo opravo primerno k obleki; v tej novi trgovini se namreč dobe vsi modni predmeti. Nadlegovala bi Te še, da mi izbereš kaj čednega za bluze, ker pa je še časa dovolj, naročim po prejemu obleke „Poplin“.

Bodi mi zdrava, na svidenje

Marica.

Poslano*)

„Poziva“, ki je prijavljen v „Edinosti“ št. 43., nisem jaz sam, ampak še šest drugih oseb prostovoljno podpisalo iz vzroka, da naj dopisnik agitatorje in agitatorice, ki so obdolženi v dopisu iz Podgrada v „Edin.“ st. 37., da so uprizorili smešno agitacijo proti veselici „Gorske Vile“, s polnim imenom obelodani, seveda drugače se smatra, da je neresnico trdil. — Dopisnik razlaga, da se ne briga, kdo da piše v „Edinosti“, ampak kaj da piše. — Že prav: Ali mi zahtevamo imena! „Napad“ v Edinosti od 15./2. t. l. št. 46., poslan od trgovca gosp. Slavoj Jenka, zaničljivo omenja, da sem jaz c. kr. gozdni čuvaj — Svetujem mu, naj si dobro zapomni, da sem jaz strokovnjaksko izšolani in izkušeni c. kr. okrajni gozdar. — Da sem se priženil v Podgrad, in sicer jako srečno in zadovoljno, je resnica, ako je pa mislil g. Slavoj Jenko, da bodem morda dober sotrudnik „na gospodarskem in kulturnem polju“, bolje rečeno da bodem jaz njegov ponižni sluga, se je pa grozno varal. — Tudi omenja, da se je odpovedal politiki, škoda, da ni zraven še kaj pristavil! Ako so njegovi somišljeniki radi ali neradi mene v različne odbore izvolili, se ne brigam, ampak prisiljen sem povdarjati, da sem bil v prvi v odbor čitalnice, v nadzorstvo mle-

*) Za vsebino pod tem naslovom je od govorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

karne in kakor pregledovalec računov gospodarske zadrugo kar nenadoma in ne da bi se me poprej vprašalo, izvoljen. — Za v staršinstvo posojilnice in hranilnice je pa prišel sam ta trgovec k meni in me vprašal, ako hočem prevzeti častno mesto starešina, ker pokojni Josip Stanič je bil na njegov predlog iz starešinstva iz tega vzroka odstranjen, ker ni pri tukajšni gozdni zadrugi, kakor posestnik glasoval po Jenkovih mislih. — Pa še ima obraz trditi, da se je odrekel politiki!

Za predsednika slavnostnega odbora, ob priliki odprtja „Narodnega doma“, sem bil proti svoji želji izvoljen, zraven je bil tudi gosp. philol. Josip Ribarič iz Vodice, g. tajnik Dragotin Gobec in sin g. Jenka — g. Tihomil. — Ker je g. philol. Ribarič celi dan pri petju veleurednih gosp. akademikov iz Trsta sodeloval, ker je bil gosp. Gobec kot hotelier v svojih poslih jako vprežen in ker se je nekdo drugi zaradi ničvrednih stvari začel prepirati, kar je sploh pri njem trajna navada, je bilo skoraj vse na mojih ramah, zatorej sem uverjen, da mi velepoštovano občinstvo (3—400 oseb), katero je tisti dan slavnostno odprtje „Narodnega doma“ s svojim prihodom počastilo, ne vzame za slabo, ako nisem mogel s svojimi močmi slavnega občinstva popolnoma zadovoljiti. —

Glede prepira zaradi vozov oziroma voza gosp. prof. Mandića, pa vzdržujem popolnoma svoje pravično stališče, katero je bilo svoječasnno priobčeno v „Edinosti“. — Sicer pa pride stvar oziroma je že prišla pred delžno sodišče. — Kar se tiče napada v italijanskih listih na tega trgovca, izjavim sledeče: Jaz sem se resnično izjavil, da ako našega prijavljenega „Poziva“, ne „napada“, ne bi hotela „Edinost“ sprejeti, da bi bili primorani naprositi druge slovanske časopise, in ako bi tudi ti ne hoteli sprejeti, pa italijanske časopise, da sprejmejo znani poziv. — Čudno da me ta trgovec ni še za kakega brezdomovince označil. — Javnost naj izvoli na znanje vzeti, da se jaz z njim ne bodem več v nikake prepire po časopisih spuščal in ne bodem v slučaju tudi na najgrša izzivanja odgovarjal, ker poznato je: vsaki, kateri z njim v eden rog ne trobi, ni njegov prijatelj.

Ker v Trstu nisem dobil prostora za to „Poslano“, sem se moral obrniti drugam. Napad od strani g. S. J. je bil pa v 3 dneh objavljen.

Podgrad, 10. marca 1906.

Franc Petrič,
c. kr. okrajni gozdar.

Prodá se
radi selitve dobro ohranjen
glasovir
za 50 kron.

Naslov pové upravništvo.

Išče se
sposobnega
hlapca,

zmožnega opravljati posel v vinogradih in posel pri konjih.

Služba v tržaški okolici. — Naslov pové upravništvo.



Podpisana trdka naznanja svojim cenjenim gospodom očjemalcem tužno vest, da je umrl sinoči ob 7. uri v 69. letu starosti njen dolgoletni zvesti sotrudnik, gospod

Fran Marasch.

Pogreb bode jutri v nedeljo ob 12. uri pop. iz hiše žalosti na Travniku št. 15 na domače pokopališče.

V GORICI, dne 17. marca 1906.

Konjedic & Zajec,
trgovina z železjem.

Kdo ljubi kakao inokolado, temu bodi priporočen:
Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj toliko v sebi, je torej najlažje prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najbolj-
šem okusu izredno poceni.

Frišen samo v imenoma
Ivana Hoffa
in a levjo varstveno znamko.

Zavojico 1/4 kg 90 vinarjev
1/2 " 60
Dobiva se povsod.

V najem se odda
meblirvana soba s hrano
ali brez hrane

Prednost imajo dijaki, kateri
lahko poučujejo v družini dva
učenca iz vadnice.

Ponudbe na upravnishstvo.

Št. 404.

Oklic

zniževalne dražbe.

Podpisano županstvo izvršujoč sta-
rašinstveni sklep z dne 31. januarja
štev. 165. javi, da odda 27. marca t. l.
od 2. do 3. ure pop. v obč. uradu v
Kojsem po zniževalni ceni izdelovanje
in popravo obč. mirodvora in mrtvaš-
nice v Vedrijanu in v Gradnem.

Tozadavni načrt, stroškovnik in
dražbeni pogoji leže na ogled v nave-
denem obč. uradu vsaki dan od 9. do
12. ure dop.

Vsklicna cena znaša za onega v
Gradnem 3665 kron 27 v, onega iz
Vedrijana pa 1352 kron 84 v.

Vsak ponudnik mora pred dražbo
položiti 5% vsklicne varščine.

Županstvo Kojško

dne 13. marca 1906.

Župan:
Obljubek I. r.

Nova gostilna!

Podpisani si usoja naznanjati slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi, da je otvoril
(danes) 17. t. m.

Novo gostilno

v Gorici, na Kornu št 13,

kjer bode točil pristna domača bela in črna
vina in puntigamsko pivo. — Dobra kuhinja
postreže v vsakem času z gorkimi in mrzlimi
jedili.

Postrežba točna, cene zmerno.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

Josip Komel,

lastnik in gostilničar.

Oglas.

Od c. kr. gozdnega oskrb-
ništva v Gorici do sedaj iz-
dane vstopnice v državni gozd
Panovec se z dnem 1. aprila
19 6. prekličejo.

Gorici, dne 14. marca 1906.

C. kr. gozdno in domensko oskrbnishvo.

Zaščitna znamka: „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za
Pain-Expeller

je splošno priznano kot izvrstno bol
blažujoče maslo; cena 80 vin., K 1.40
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod priljub-
ljenega domatega sredstva, naj se jemlje
le originalne steklenice v skatljah z našo
zaščitno znamko „Sidro“ iz Richterjeve
lekarnе, potem se je gotovo prejelo
originalni izdelek.

RICHTERJEVA LEKARNA
k „zlatega leva“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpošiljanje.

C. KR. PRIV.

Assicurazioni Generali v Trstu.

Garancijski zalog: 270,000.000.

Delavski oddelek: življenje, požar, nezgode, tatvine, prevozi, civilna
odgovornost.

Vspreh delovanja

v življenjskem oddelku l. 1905.

Polic št. 15.438, zavarovalna svota K. 114,737.141-15.

	Polic štev.	Zavarovalna svota
Januar	1146	8,671.754-60
Februar	1315	9,015.228-15
Mare	1375	11,674.749-07
April	1234	8,636.643-42
Maj	1425	9,279.011-14
Juni	1260	11,446.332-06
Juli	1362	9,490.871-03
Av gust	1187	7,861.686-78
September	1165	7,858.960-15
Oktober	1126	8,930.590-—
November	1272	9,822.417-29
December	1571	12,048.897-46
Skupno v letu 1905	15438	114,737.141-15

Delavski oddelek: življenje, požar, nezgode, tatvine, prevozi, civilna odgovornost.

Ne čitati

samo, ampak tudi skusiti se mora

lilijno mlečnato-milo -
Bergmann & Co. Dresden in Dečin ob Labi
prej Bergmannovo lilijno mlečnato
milo (znamka 2 hribovca) za dosego
nežne polti in odstranitev peg.

Prodaja komad à 80 vin.

= JOSIP ZORNIK V GORICI =

Usaka dama.

dobi pri meni dober zaslužek z izdelo-
vanjem ročnih del; delo se razpošilja
na vse kraje. Prospekte z gotovimi
uzorci razpošilja za 30 vin. (v markah)

Regina Beck,

— Dunaj XX. Brigittenauerlande 28. —

Sprejmejo se takoj v stalno delo

štirje čevljarski pomočniki.

Plača po dogovoru.

Ponudbo sprejema Peter Cotič,
čevlj. mojster v Gorici, v Raštelju št. 32.

Stara tvrdka pri kateri se stalni odjemalci poslužujejo že nad 30 let!!

Druge reklame ne potrebuje

moja krojaška delavnica in trgovina z gotovimi
oblekami.

Vabim cenj. gosp. naročnike, da si ogledajo vsak čas
— v moji trgovini te dneve dospelo —

spomladansko in letno blago.

Anton Krušič,

krojaški mojster
in trgovec

— v Gorici —

tekališče Frana Josipa 35 — tekališče Josipa Verdi 33.

NATEČAJ Z DARILOM!

Ker namerujem dati svoji restavraciji v „Trgovskem Domu“ pripravno
ime sem otvoril

natečaj z darilom,

katerega se lahko vsakdo udeleži. V posebnem pismu dobro zaprtem,
lastnoročno podpisano in naslovljeno na restavracijo Birsa „Trgovski Dom“
zabeleži udeleženec natečaja izbrano ime, ki mora biti mejnarodnega značaja.

Čas natečaja je do 19. t. m. do 6. ure zvečer.

Ta večer in ob tej uri zbran mejnarodni juri odpre vsa dospela
pisma ter izbere pripravno ime. Kdor zmaga dobi v dar

en sod piva s 50 litri.

V GORICI, 13. marca 1906.

Peter Birsa,

lastnik in gostilničar restavracije v „Trgovskem Domu“.

Mejnarodni panorama

v Gorici, Tekališče Josipa Verdi 35.

Velezanimivo potovanje po

francoski rivijeri

Mentone, Monte Karlo, Mona-
kovo, Beaulieu, Villefranke ob
morju, Nica s svojim maskiranim
in cvetličnim k o r s o, Cannes.

Od 19. do 24. t. m.

Neapelj in okolica.

Vstopnina: odraseni 20 kr.,
vojaki, učenci in otroci 10 kr.

Odprto od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer.

Dvokolo

v izbornem stanu

je na prodaj po nizki ceni.

v ulici Ginnastica 6, pritičje, desno.

Intelligentna gospodična,

30 let stara, zmožna slovenščine in nemščine,
kuhanja in likanja,

išče službe kot hišna upraviteljica.

Ponudbe na naslov: Julija Fantur, Dunaj IX.
Währingerstrasse 74, I. nadstr.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo



Varstvena znamka.

z znamko „JELEN“.

Ovo je  zajamčeno čisto  in brez vsake škodljive primesi. Pare izvrstne. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo naj dobro pazi da ho imel vsak komad imeti „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Georg Schicht Aussig a. E. — Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju

Dobiva se povsod!

Zastopnik: Umberto Bozzini — Gorica, Magistratna ulica šte. 4.



Vsakdo naj ohrani podobo ter prepíše ime
„Ottoman-ovega“ papirja za cigarete
in
cigaretne cevke.
ker s ponarejanji zapeljujejo kadilce.



Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.



Trskino (štorklizevo) jetrno olje.
Posebno sredstvo proti prsim boleznim in splošni telesni slabosti.
Izvirna steklenica tega olja naravnorjene barve po K 140, bele barve K 2.
Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežno narave.

Trskino jetrno olje se železnim jedcem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostno bolezn, žlezni otoki, golše, malokranost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krona 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolnijo steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim č. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijsva pljača iz kine in železa
najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ene steklenica stane 1 krona 60 vinarjev.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico, o teh boleznih. Dobiva se zastoj in franko v priv. Schwann - Apoteke, Frankfurt a. M.

Ceniki zahtevano brezplačno.

Anton Petatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče npr. bršičkega in drobnega blaga ter tkanja, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinje. — Rožni venč. — Mašne knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na dežel. 2 35-8

Najceneja poprava dvokoles

pri

BATJELU



v Gorici, Via Duomo št. 3.

Zastopstvo dveh tovaren.

Odlikovana pekarija in sladčičarna.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mno gobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Prodaja tudi različne moke.

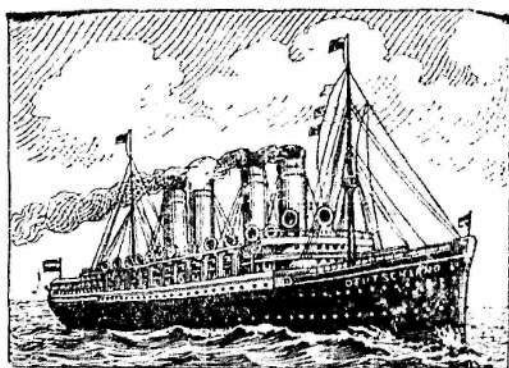
5 kron in še več zaslužka na dan.

Družba za domača dela in strojev za pletenje.



Iščete se osebe obojega spola za pletenje na našem stroju. Lahko in hitro delo skozi celo leto na domu. Ni treba nobenih znanostij. Se ne gleda na oddaljenost in delo prodajamo mi.

Družba za domača dela in strojev za pletenje Thos. H. Whittick in drug, Budimpešta, IV. Havas ulica 3-434. — Praga trg sv. Petra 7.-434.



Izvrstna prilika potovanja

**Ameriko je danes čez
HAMBURG**

z najnovejšimi parobrodi, s katerim je sigurnost vožnje najpopolnejša, ter zibanje parobroda skoraj popolnoma preprečeno. Še več povejo šte-nike, obsežnosti novih par-vilkov katera se imenujeta:

prvi: „Amerika“ 690 čevljev dolg 74 širok 53 globok nosi 22.250 ton

drugi: „Kaiserin Augusta Viktoria“ „ 25.000 „

toraj vsaki še enkrat večji kakor danes veliki parniki ki obsegajo samo po 8.—12.000 ton. — Vožnja preko oceana samo cca 7 dni. Potniki odhajajo — ponedeljek, torek in četrtek vsakega tedna iz Ljubljane. —

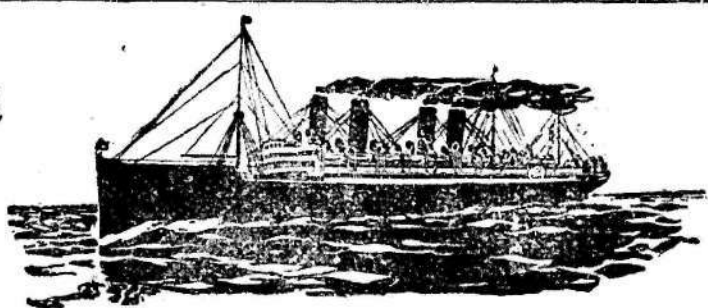
Na željo pošilja natančni poduk brezplačno zastopnik

Hamburg Amerika Linie
Kolodvorske ulice št. 28.

Fr. Seunig Ljubljana

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“.

Iz
Bremna
v
New
York



s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“ in „KAISER WILHELM der GROSSE“.

Prakemorska vožnja traja samo 5 — 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDO TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštna, realna in solidna. Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizono, Utah, Wloming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZORI! BERTEII!

Se dobiva v vseh lekarnah.

Najboljše zdravilo proti

Se dobiva v vseh lekarnah.

REVMA TIZMU in PROTINU

je liker Godina

izdelan v Trstu v lekarnah Rafael Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri Sv. Jakobu; Josip Godina, lekarna „All' Igna“, Via del Farneto 4.

Cena steklenice K 140. Iz Trsta se ne razpošilja manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej poslanim zneskom K 7— prosto poštnine.